

‘Güçlü dış kaynak girişi sağlanabilir’

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi'nin aralık ayı olağan toplantısı, “2025’i Karşılarken Dünya ve Türkiye Ekonomisinin Görünümü ve Meclis Çalışma Gruplarının Sunumları” ana gündemiyle gerçekleştirildi. **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**’ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıda, **ISO** Meclisi üyeleri gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Bahçıvan, enflasyon karşısında yapısal tedbirlerin her zamankinden daha önemli olduğuna dikkat çekerken, “Önümüzdeki dönemde maliye politikasının enflasyonla mücadeleye desteğini

artırmasının yanı sıra, bizi bu sorundan kalıcı olarak kurtaracak yapısal tedbirlerin alınması bugün her zamankinden daha önemli... Enflasyonla mücadele ve finansal dengelenme sürecini sabır ve kararlılıkla devam ettirmemiz halinde, önümüzdeki yıl Türkiye’nin yabancı yatırımlar için çok daha cazip hale geleceğine ve güçlü bir dış kaynak girişinin de sağlanabileceğine inanıyorum” değerlendirmesinde bulundu.

Enflasyonla mücadeleyi kararlılıkla sürdürürken bir yandan da üretim ekonomisini desteklemenin ayrı bir önem taşıdığını

vurgulayan Bahçıvan, “Büyüme, istihdam için hayati konumdaki geleneksel emek-yoğun sektörlerimize nefes aldıracak finansman imkanlarının artırılacağı yönündeki son mesajlar da bu açıdan çok değerli. Tüm bu süreci taçlandıracak en önemli unsur, üretim ekosistemimize lig atlatarak, yeşil ve dijital dönüşüm rüzgarına sektörlerimizi hazırlayacak reformları hayata geçirmektir” dedi.

Bahçıvan, dün açıklanan asgari ücrete yönelik olarak da “**Sanayimize**, üretim hayatımıza ve çalışanlarımıza hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum” dedi.

● EKONOMİ SERVİSİ

YÜZDE 30 ZAM, ÇALIŞANI MEMNUN ETMEDİ

TÜRKİYE'NİN YARISI
ASGARİ ÜCRETİKAAN
ZENGİNLİ

2025 yılında geçerli olacak yeni asgari ücret, yüzde 30 artışla 22 bin 104 lira olarak açıklandı. Beklenenin altında gerçekleşen zam oranı kamuoyundan büyük tepki topladı. Ekonomistler ve piyasa uzmanları 'beklenen' ve 'gerçekleşen' enflasyonun ortalamasının alınacağını tahmin ediyordu. Bu da yüzde

35-37 bandını işaret ediyordu. Ancak rakam bu oranın çok altında kaldı. İşveren tarafı açıklanan rakamı 'normal' karşılarken, işçi tarafı ise 'açlık sınırının altında kaldık' yorumları yaptı. Öte yandan 2024 yılı itibarıyla kayıtlı istihdam içerisinde asgari ücret ile çalışanların oranı yüzde 50'yi geçti. SGK verilerine göre 2015 yılında istihdama kayıtlı çalışan işçilerin yüzde 38,6'sı asgari ücret ile çalışıyordu. Bu oran 2016 yılında yüzde 40,9, 2017 yılında yüzde 35, 2018 yılında yüzde 36,2, 2019 yılında yüzde 36,8, 2020 yılında yüzde 42, 2021 yılında yüzde 44, 2022 yılında yüzde 49, 2023 yılında yüzde 42,4, 2024 yılında ise yüzde 50'yi aştı. Kayıt dışı istihdam da dikkate alındığında bu oranların çok daha yüksek olduğu tahmin ediliyor. Ayrıca özel sektör işçilerinin yüzde 70,4'ü asgari ücretin yüzde 20 komşuluğunda bir ücretle çalışıyor. Özel sektör işçilerinin yüzde 84,5'i ise asgari ücretin yüzde 50 fazlası ve altında bir ücret alıyor.

BİR DAHA TOPLANTILARA KATILMAYACAĞIZ

Türk-İş asgari ücret zammı ile ilgili teklifi geçen hafta yapmıştı. Türk-İş Başkanlar Kurulu rakamın; yüzde 45 enflasyon üzerine yüzde 20'lik refah payıyla 29 bin 583 TL olması gerektiğini ifade etmişti. Türk-İş Başkanı Ergün Atalay, açıklanan rakamı kabul etmelerinin mümkün olmadığını belirterek "Maalesef 8 milyon asgari ücretli var ülkemizde. Son beş senedir asgari ücret geçim ücreti oldu. Geçmiş yıllarda ülkenin yüzde 20'siydi, şu anda ülkenin yarısı asgari ücretle çalışıyor" diye konuştu. Enflasyon dönemlerinde ücret artışlarının yılda iki defa yapılması gerektiğini dile getiren Atalay asgari ücret tespit komisyonunu adil olmadığını, böyle almaya devam ettiği sürece de artık komisyonda olmayacaklarını ifade etti. İktisatçı Mahfi Eğilmez de 2025 yılı asgari ücretine yapılan yüzde 30 oranında zam için yanlış derken "Enflasyonla mücadele yalnızca emekçilerin sırtına yıkılacak bir şey değildir" dedi. Eğilmez, zam oranının en azından yeniden değerlendirme oranı esas alınarak düzeltilmesi gerektiğini vurguladı. DİSK Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu da yaptığı açıklamada şunları kaydetti: Kasım ayı itibarıyla açık sınırının 21 bin lira civarında olduğu düşünüldüğünde, yılın ilk veya ikinci ayında asgari ücret açık sınırının altına düşecektir. Yani asgari ücret elimize geçtiğinde artık sadece karın doyurmaya bile yetmeyecektir.

Fırsatçılara göz
açtırılmayacak

■ Ticaret ile Tarım ve Orman Bakanlıkları, asgari ücretin 2025 yılı için net 22 bin 104 liraya yükseltildiğini "fırsat" olarak göyerek, ürün ve hizmet fiyatlarını fahiş seviyede artıran işletmelere uyarı bulundu. Ticaret Bakanlığının açıklamasında "Bu çerçevede özellikle asgari ücretteki artış oranını sanki bütün maliyet içlikmiş gibi fiyatları da aynı asgari ücret artış oranında artırmaya çalışacak olan mal ve hizmet satıcılarını bir kez daha uyararak istiyoruz. İlk olarak, asgari ücret 2025 yılı ocak ayının sonunda ödenecektir. İkinci olarak da işçilik maliyeti toplam maliyetin içinde sadece bir bölümü oluşturmaktadır. Bu sebeple asgari ücretin artış oranını büyük

bir tamahkarlıkla fiyatların artış oranına çevirmeye çalışmak isteyenleri uyarıyoruz" denildi. Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılan açıklamada da "Fiyatları fahiş şekilde artırarak, suni dalgalanmalarla piyasayı manipüle etmeyi amaçlayanlara karşı güçlü ve kararlı bir şekilde mücadelemizi sürdüreceğiz. Bu süreçte Ticaret Bakanlığımız ile koordinasyon içerisinde, piyasa düzenini sağlamak ve tüketicilerimizin haklarını korumak için gerekli bütün tedbirleri gerçekleştirecek ve fahiş fiyat uygulayanlara karşı en ağır tedbirleri uygulayacağız" ifadeleri yer verildi.

ÜLKEMİZDE istihdama kayıtlı çalışanların yüzde 50'den fazlası asgari ücret alır hâle geldi. Bu rakam 2017 yılında yüzde 35 seviyesindeydi. Böylece asgari ücret genel ücret oldu. Avrupa'da ise bu oran yüzde 10 civarında seyrediyor. Öte yandan yapılan zammı işverenler normal karşılarken, işçi tarafı ise büyük tepki gösterdi.

Beyaz-mavi yaka arasında fark kalmadı

■ TIM Tekstil ve Ham Maddeleri Sektör Kurulu Başkanı Fikret Kileci asgari ücret zam ile ilgili yaptığı açıklamada "Beklentilerimizin dışında bir rakam çıkmadı. Biz yüzde 30-35 civarında bir artış bekliyorduk. Şaşkın değiliz ancak maalesef şöyle bir durum var. Bu rakam ne alan ne de veren

memnun değil. Tabii burada asgari ücretin yalnız en alt sınırı belirleyen bir ücret olduğunu hatırlatalım. Biz zaten üstünde çalışıyorduk. Bu oranda bir zam yapılacak çalışanlara. Beyaz yaka ve mavi yaka arasındaki farkın kapanması bizi zor durumda bırakıyor" ifadelerini kullandı.

İş dünyasından "denge" vurgusu

■ İş dünyası yeni asgari ücrette denge vurgusu yaptı. İşte iş dünyasının asgari ücret değerlendirmeleri:

● **TİM Başkanı Mustafa Gültepe:** Çalışanlarımız her zaman çok daha fazlasını hak ediyor ancak ekonomik dengeleri de göz önünde bulundurmak gerekiyor. Yeni asgari ücret belirlenirken bu dengelerin ve özellikle enflasyonla mücadeledeki kararlılığın dikkate alındığını görüyoruz.

● **MÜSİAD Genel Başkanı Mahmut Aşmali:** Bu düzenlemenin hem iş dünyamız hem de vatandaşlarımız için önemli bir destek sağlayacağına inanıyoruz.

● **ASKON Başkanı Orhan Aydın:** Asgari ücrette yapılan yüzde

30'luk zam mevcut ekonomi politikasının bir yansıması oldu. Zor süreçlerde elde edilen kazanımların sürekliliği açısından hedef ekonomik politikalarla örtüştü.

● **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan:** Asgari ücret; **sanayimizde**, çalışanlarımıza hayırlı uğurlu olsun. Bizi enflasyondan kurtaracak yapısal tedbirler her zamankinden daha önemli. Enflasyonla mücadele ve finansal dengelenme sürecini sabır ve kararlılıkla sürdürelim.

● **ATO Başkanı Gürsel Baran:** 22 bin 104 liralık asgari ücret dengede bir rakam. İşveren desteğinin de 700 liradan 1.000 liraya yükseltilmesi de çok önemli.

627 DOLAR OLDU

2018:	333 dolar
2019:	356 dolar
2020:	332 dolar
2021:	318 dolar
2022:	287 dolar - 302 dolar
2023:	455 dolar - 482 dolar
2024:	578 dolar
2025:	627 dolar

DÜNYADA ASGARİ ÜCRET

Ülke	Asgari ücret (avro)
Lüksemburg	2.637
İrlanda	2.281
Almanya	2.222
Hollanda	2.134
Belçika	2.070
Fransa	1.801
İspanya	1.323
Litvanya	1.038
Hırvatistan	970
Yunanistan	968
Malta	961
Portekiz	956
Estonya	886
Cekya	823
Macaristan	773
Letonya	740
Romanya	606
Bulgaristan	602
Türkiye	550
Arnavutluk	542
Çin	355

Asgari ücret ile
çalışanların oranı
zirveyi gördü

Yıl	Oran
2015	38,6
2016	40,9
2017	35
2018	36,2
2019	36,8
2020	42
2021	44
2022	49
2023	42
2024	51

Büyük gün bugün mü?

Uzun süredir beklediğimiz, Merkez Bankası'nın da yazılı ve sözlü yönlendirmelerle işaret ettiği Aralık ayı Para Politikası Kurulu (PPK) Toplantısı'nın kararını bugün 14.00'te göreceğiz.

Hatırlayacağınız üzere bir süreden bu yana köşe yazılarımda ben de Aralık ayı PPK toplantısını işaret ederek beklediğimiz faiz indirimlerinin başlayabileceğini ifade ediyordum. Elbette piyasada böyle bir beklenti oluşmasının ana nedeni Merkez Bankası'nın Kasım ayındaki PPK'dan bu yana attığı adımlar. Kısaca süreci hatırlatayım.

21 Kasım'daki PPK toplantı metninde Kurul Üyeleri metni değiştirdi ve metne şu cümleyi ekledi; "...politika faizinin seviyesi, enflasyon gerçekleşmeleri ve beklentileri göz önünde bulundurularak öngörülen dezenflasyon sürecinin gerektirdiği sıklığı sağlayacak şekilde belirlenecektir." Bu cümleyi okuyan hemen hemen herkes PPK'nın Aralık ayında faiz indirimi için kapıyı araladığı yorumunu yaptı.

Sonrasında ise Merkez Bankası Başkanı Fatih Karahan 27 Kasım'da **İstanbul Sanayi Odası** meclis toplantısında katılarak bir sunum gerçekleştirdi. Bu sunumda büyük oranda sözlü olarak faiz indirimine işaret eden sözlü yönlendirmeler gördük. Aynı şekilde bir sözlü yönlendirme yine Başkan Karahan tarafından 9 Aralık'taki DEİK sunumunda geldi.

Bu sunumun hemen ertesi günü 10 Aralık'ta Merkez Bankası blog sayfasında çıktı açığı beklentilerine ilişkin bir çalışma yayımlandı. (Bu çalışmanın ne anlama geldiğini detaylı bir şekilde yine bu köşede ele almıştım.) Takip eden günlerde 18 Aralık'ta ise hanehalkı enflasyon beklentilerinin düşmesinin dezenflasyona etkisini izah eden bir blog yazısı daha gördük. İçeride bu şekilde yazılı ve sözlü yönlendirmeler devam ederken Başkan Yardımcısı Cevdet Akçay da Londra'da yatırımcı toplantıları gerçekleştirdi.

Özetle Merkez Bankası'nın Kasım ayındaki PPK'dan bugüne kadar geçen sürede hem yazılı hem de sözlü olarak piyasaları faiz indirimine hazırladı. Hâl böyle olunca da piyasalar artık bugün bir faiz indirimine kesin gözüyle bakıyor. Peki PPK'dan ne oranda bir faiz indirimi gelecek?

Hatırlayacağınız üzere piyasa beklentisi 250 baz puan indirim seviyesindeyken ben ısrarla köşe yazılarımda Merkez Bankası'nın yaptığı yönlendirmelere bakarak faiz indiriminde çok aceleci olmayacağını ilk faiz indiriminin Aralık ayında geleceğini ve bu indiriminde 250 değil 100-150 baz puan seviyesinde olabileceğini yazmıştım. Bu konuda oranlar değişken olmakla birlikte farklı sektörlerdeki ortalama beklenti 250 baz puan seviyesindeydi. Ancak son haftaya girdiğimizde yapılan anketlerde genel beklentinin 150 baz puanlık bir indirim olarak oluştuğunu gösteriyor.

Son olarak PPK'nın faiz indirimi patikasının nasıl şekilleneceği konusundaki tahminlere değinelim. Genel beklenti Merkez Bankası'nın her ay verilere bakarak faiz indirimlerinin hızını ve seviyesini belirleyeceği yönünde. Yani görünen o ki yeknesak bir indirim süreci görmeyeceğiz. Hatta süreç içerisinde PPK'nın bazı ayları pas geçebileceği ihtimalini de göz önünde bulunduralım.

Ayrıca yapılan sözlü yönlendirmelere bakarak her PPK toplantısında 250'er baz puanlık faiz indirimleri olacağını düşünmek oldukça iyimser bir beklentiydi ancak asgari ücretin %30 seviyesinde belirlenmesinden dolayı 250 baz puanlık indirimin masada olabileceğini göz ardı etmeyelim.

LEVENT YILMAZ
levent.yilmaz@yenisafak.com.tr

Yapısal tedbirler her zamankinden önemli

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Önümüzdeki dönemde maliye politikasının enflasyonla mücadelede desteğini artırmasının yanı sıra, bizi bu sorundan kalıcı olarak kurtaracak yapısal tedbirlerin alınması bugün her zamankinden daha önemli" dedi.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, mevcut ekonomik programın başarısında temel koşullardan biri olan dış kaynak girişlerinde canlanmanın henüz yeterli olmadığını belirterek, "Enflasyonla mücadele ve finansal dengelenme sürecini sabır ve kararlılıkla devam ettirmemiz halinde, önümüzdeki yıl Türkiye'nin yabancı yatırımlar için çok daha cazip hale geleceğine ve güçlü bir dış kaynak girişinin de sağlanabileceğine inanıyorum." ifadelerini kullandı.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, **İSO** Meclisinin aralık ayı olağan toplantısı, "2025'i Karşılarken Dünya ve Türkiye Ekonomisinin Görünümü ve Meclis Çalışma Gruplarının Sunumları" ana gündemiyle Odakule Fazıl Zoru Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi.

Açıklamada toplantıdaki konuşmasına yer verilen Bahçivan, 2024'ü geride bırakırken Türkiye ekonomisinde "rasyonelliğe dönüş" olarak adlandırılan sürecin neresinde olduğuna odaklanmanın çok daha faydalı olacağını vurgulayarak, "2023 ortalarından itibaren girdiğimiz ağır tedavi sürecinin sonuçlarını almaya başladığımız ama geçmiş dönemin travmalarını da tam olarak atlatabileceğimiz bir yılı geride bırakıyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Dezenflasyon sürecinin beklenenden yavaş ilerlediğini ifade eden Bahçivan, "Merkez Bankamız 2024 sonu için yüzde 36'yı hedeflerken, yılı yüzde 45 civarında kapatacağımız anlaşılıyor. Enflasyonun gecikmeli de olsa düşüşe geçmesinde sıkı para politikalarının etkisi açık. Enflasyonun neden istendiği kadar düşmediğini sorguladığımızda ise en başta beklentilerdeki katılığı görüyoruz. Özellikle hane halkı ve reel sektör, enflasyonun düşeceğine ikna olmakta halen zorlanıyor. Bir diğer sorun ise hizmet enflasyonunun yüksekliği. Sonuç itibarıyla, enflasyonda belli bir mesafe almış olsak da temkini elden bırakmamamız gereken bir süreçteyiz" açıklamasında bulundu.

"BAŞTA MERKEZ BANKAMIZ OLMAK ÜZERE EKONOMİ YÖNETİMİMİZE GÜVENİYORUZ"

Bahçivan, Merkez Bankasının, para politikasının doğrudan etki alanındaki enflasyonist faktörlerde geri çekilmenin sürdüğünü, beklentilerin ise yavaş da olsa iyileştiğini belirttiğine dikkati çekerek, şunları kaydetti: "Ülkemizde sosyolojik ve psikolojik boyutunu aylardır ısrarla vurguladığımız bir

enflasyon yaşıyoruz. Durum bu iken, çözümün sadece para politikasına havale edilemeyeceğinin bir kez daha altını çizmemiz gerekiyor. Önümüzdeki dönemde maliye politikasının enflasyonla mücadelede desteğini artırmanın yanı sıra bizi bu sorundan iletibet kurtaracak yapısal tedbirlerin alınması bugün her zamankinden daha önemli. **Sanayiciler** olarak, uygun finansman koşullarıyla iş yapmak elbette hepimizin arzusu. Ne var ki ekonomimiz halen sancılı bir nekahet döneminden geçerken, hastalığın nüksetme ihtimalini küçümsemek büyük bir hata olacaktır. Enflasyonun kalıcı olarak düştüğünden emin olmadan riskli ve aceleci adımlar atılmayacağı konusunda, başta Merkez Bankamız olmak üzere ekonomi yönetimimize güveniyoruz."

Bu yıl cari açığı düşüşün ekonominin

sağlıklı bir patikaya dönmesi açısından önemli bir kazanım olduğuna değinen Bahçivan, "Bu sayede uluslararası rezervlerin toplanması, Türk lirası üzerindeki baskının ortadan kalkması ve CDS gibi risk primi göstergelerinde daha güçlü bir iyileşmenin sağlanması da mümkün hale geldi. Ne var ki dünyadaki yoğun belirsizlik ortamında yatırımcıların risk iştahı kırılganlığını koruyor. Dolayısıyla, mevcut ekonomik programın başarısında temel koşullardan biri olan dış kaynak girişlerinde canlanma henüz yeterli değil" değerlendirmesinde bulundu.

Bahçivan, söz konusu durumun ekonomi politikalarında istikrarlı duruşun ve yatırımcılara güven telkin etmenin önemini daha da pekiştirdiğini belirterek, "Enflasyonla mücadele ve finansal dengelenme sürecini sabır ve kararlılıkla devam ettirmemiz halinde, önümüzdeki yıl Türkiye'nin yabancı yatırımlar için çok daha cazip hale geleceğine ve güçlü bir dış kaynak girişinin de sağlanabileceğine inanıyorum. Enflasyonla mücadeleyi kararlılıkla sürdürürken bir yandan da üretim ekonomisini desteklemek ayrı bir önem taşıyacak. Büyüme, istihdam için hayati konumdaki geleneksel emek-yoğun sektörlerimize nefes aldıracak finansman imkanlarının artırılacağı yönündeki son mesajlar da bu açıdan çok değerli. Tüm bu süreci taçlandıracak en önemli unsur, üretim ekosistemimize lig atlayacak, yeşil ve dijital dönüşüm rüzgarına sektörlerimizi hazırlayacak reformları hayata geçirmektir." ifadelerini kullandı.

Bahçivan, Suriye'de yaşanan rejim değişikliği ve sonrasındaki gelişmeleri dikkatle takip ettiklerini de vurguladı.

İSO Girişim Sermayesi Yatırım Fonu'nun kuruluşunun Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylandığını da belirten Bahçivan, kısa sürede **sanayinin** ihtiyaç duyacağı yeni teknolojileri geliştirecek girişimleri desteklemek için çalışmalarla hızla başlayacaklarını ifade etti.

BAHÇIVAN YAPISAL TEDBİRLERE İŞARET ETTİ

İSO: Dezenflasyon süreci yavaş ilerliyor

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı **Erdal Bahçivan**, en temel sorun olan enflasyonla mücadele sürecinin beklenenden yavaş ilerlediğini söyledi. Bahçivan, "Enflasyonun neden istendiği kadar düşmediğini sorguladığımızda, en başta beklentilerdeki katılığı görüyoruz. Özellikle hane halkı ve reel sektör, enflasyonun düşeceğine ikna olmakta halen zorlanıyor" dedi. Bahçivan, enflasyonla etkili mücadelede yapısal tedbirlerin her zamankinden daha önemli hale geldiğini kaydetti.

MERVE YİĞİTCAN/05

Faize dikkat...

Bahçivan, aylık meclis toplantısındaki konuşmasında TCMB'nin bugünkü toplantısında alacağı faiz kararına da değinerek, "Enflasyonun kalıcı olarak düştüğünden emin olmadan riskli ve aceleci adımlar atılmayacağı konusunda, başta Merkez Bankamız olmak üzere ekonomi yönetimize güveniyoruz" ifadelerini kullandı.

İSO BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN UYARDI

Enflasyon kalıcı düşmeden riskli ve aceleci adımlara dikkat

MERVE YİĞİTÇAN

İstanbul Sanayi Odası'nın aralık ayı meclis toplantısı "2025'i Karşılamak Dünya-Türkiye Ekonomisinin Görünümü ve Meclis Çalışma Gruplarının Sunumları" ana temasıyla gerçekleşti. Meclisin açılışında konuşan **İSO** Başkanı Erdal Bahçivan, 2023 ortalarından itibaren Türkiye ekonomisinin girdiği ağır tedavi sürecinin sonuçlarının alınmaya başlandığı, ancak geçmiş dönemin travmalarının da tam olarak atlatılmadığı bir yılın geride kaldığını söyledi. Mayıs ayından itibaren dezenflasyon dönemine girildiğini anımsatan Bahçivan, "Geçen sene bu zamanlarda Merkez Bankamız 2024 yılsonu için yüzde 36'ya hedeflerken, geldiğimiz noktada yıllık yüzde 45 civarında kapatacağımız anlaşıyor. Enflasyonun gecikmeli de olsa düşüşe geçmesinde sıkı para politikalarının etkisi açık. Döviz kurundaki sakin seyir, burada önemli bir etki kanalı. Bilindiği üzere Merkez Bankamız bir süredir Türk lirasında reel değerlenmeyi dezenflasyonun ana unsurların-

dan biri olarak görüyor. Bu arada, yüksek jeopolitik risklere rağmen emtia fiyatlarının ılımlı seyri de lehimize oldu" dedi.

Beklentilerdeki katılık düşüşü frenliyor

Enflasyonun beklenen kadar düşmemesinin en önemli gerekçesi olarak beklentilerdeki katılığı gösteren Bahçivan, "Özellikle hanehalkı ve reel sektör, enflasyonun düşeceğine ikna olmakta halen zorlanıyor. Bir diğer sorun ise hizmet enflasyonunun yüksekliği. Ekim ve Kasım'daki yavaşlamaya rağmen burada maalesef istenen iyileşmenin biraz uzadı. Enflasyon da belli bir mesafe almış olsak da temkini elden bırakmamamız gereken bir süreçteyiz. Merkez Bankamız, para politikasının doğrudan etki alanındaki enflasyonist faktörlerde geri çekilmenin sürdürdüğünü, beklentilerin ise yavaş da olsa iyileştğini belirtiyor" diye konuştu. Sosyolojik ve psikolojik boyutu olan bir enflasyon yaşandığını, bu nedenle çözümün sadece para politikasına havale edilemeyeceğini

İSO Başkanı **Erdal Bahçivan**, ekonominin halen sancılı bir nekahet döneminden geçtiğine dikkat çekerek, "Enflasyonun kalıcı olarak düştüğünden emin olmadan riskli ve aceleci adımlar atılmayacağı konusunda, başta Merkez Bankamız olmak üzere ekonomi yönetimize güveniyoruz" açıklamasını yaptı.

altını çizen **İSO** Başkanı, önümüzdeki dönemde maliye politikasının enflasyonla mücadelede desteğini artırmanın yanı sıra, yapısal tedbirlerin alınmasının da bugün her zamankinden daha önemli olduğunu vurguladı.

Ekonomideki daralma dengeli değil
Sanayicilerin uygun finansman koşullarıyla iş yapmayı istediğini söyleyen Bahçivan, ancak ekonominin halen sancılı bir nekahet dönemin-

para politikalarının üretim ve talep cephesindeki en büyük maliyetine **sanayiciler** olarak katılanmak durumunda olduklarını ifade etti.

Enflasyonla mücadeleyi kararlılıkla sürdürürken bir yandan da üretim ekonomisini desteklemenin ayrı bir önem taşıyacağını altını çizen Bahçivan, finansal istikrarın tesisinde yol alındıkça, kaliteli finansman imkanlarını genişletmek için daha elverişli koşulların da oluşacağına inandıklarını söyledi. Büyüme, ihracat ve istihdam için hayatı konumdaki geleneksel emek-yoğun sektörlerimize nefes aldırarak finansman imkanlarının artırılacağı yönündeki son mesajların bu açıdan çok değerli olduğunu ifade eden Bahçivan, "Bu noktada, dün açıklanan asgari ücretin **sanayimize**, üretim hayatımıza ve çalışanlarımıza hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. Türkiye olarak 2025'i kazanmamızın yolu, önümüzdeki kritik yılı en iyi şekilde değerlendirerek, riskleri fırsata dönüştürerek, reform ajandamızı kararlılıkla uygulamaktan geçiyor."

Büyükeksi'den İSO personel giderlerinde %50 artışa itiraz

İSO Meclis toplantısında, odanın 2025 bütçesi de görüşüldü. Oybirliğiyle kabul edilen bütçe görüşmelerine yeni asgari ücret damgasını vurdu. 2025 bütçesinde oda personeli giderlerinin 185 milyon TL'den 276 milyon TL'ye çıkarılması teklifine ilişkin oylamada artış oranının asgari ücret artış oranının üstünde yüzde 50 olarak görünmesine itiraz eden **İSO** Meclis Üyesi Mehmet Büyükeksi, "Asgari ücret açıklandı ve yüzde 30 artış oranı uygulanmasına karar verildi. Daha önce de söylemiştim yüksek bir artış olursa bu rekabet edemeden dolayı büyük sıkıntılar yaşanacağını ve ithalatın da artacağını söyledim. Açıklanan rakamda gelecek yılın enflasyonu dikkate alındı. Biz de firmamızda bütçelerimizi yaparken yüzde 30 artı performansa göre 2-3 puan ya da terfi planladık. Bu tüm firmalar tarafından benimsenmesi lazım ki enflasyon kontrol altına alsın. Yüzde 30 artış ile hem MİB'nin eli rahatlatıldı hem de popülist bir yaklaşım sergilenmedi. Biz İSO olarak personel giderlerine yüzde 50 zam bütçelemişiz, onaylayalım ama uygulamada gözden geçirelim" ifadelerini kullandı. Açıklama sonrası söz alan İSO Meclis Üyesi Sultan Tepe de artış oranının sebebinin maaş zammı değil emekçiye ayrılanların ikramiyesi ve yeni personel alımlarının yarattığı giderler ile ilgili olduğunu belirterek çalışan ücretlerinde yüzde 36 seviyelerinde planlandığını anlattı.

Asgari ücret, azami fedakârlık

EKONOMİNİN HALLERİ
Servet Yıldırım
servet.yildirim@nbe.com.tr

Türkiye asgari ücret artışında orta yolu seçti. Açıklanan yüzde 30'luk artış oranı ne ücretlilerin geçmiş kayıplarını telafi etmeye yetti, ne de açıklanan 2025 yılı enflasyon hedefiyle uyumluydu. Çok muhtemeldir ki; hükümet daha yüksek bir artışın zaten zor ilerleyen dezenflasyon sürecini daha da zora sokacağını; daha düşük bir artışın ise yüksek enflasyon karşısında alım gücünü önemli ölçüde kaybeden ücretli kesimin tepkisini arttıracağını hesabını yapmış olmalı.

Açıklanan oran, Index Grup Yönetim Kurulu Başkanı Erol Bilecik'in dün CNBC-e yayınında dediği gibi enflasyon beklentilerini yönetmek için doğru bir rakam ama alım gücünü yerine koymak için değil.

Bu haliyle artış oranı çalışanların beklentisinin altında kalırken, yabancı yatırım ve kredi derecelendirme kuruluşlarının tahminlerine uygun açıklandı.

Hatırlarsınız: kredi derecelendirme kuruluşu Standard and Poor's (S&P) geçen ay başında kredi notumuzu arttırdığı zaman yaptığı değerlendirmede, asgari ücret artışının 2025 sonu hedefi olan yüzde 17,5 yerine yüzde 44 olan geçmiş enflasyona göre yapılmasının program açısından risk olduğunu söylüyordu. Ve politik realiteye ve iş piyasasındaki sıkılığa bakarak beklentisinin bu ikisinin arasında bir oran olduğunu belirtiyordu. Burada da yüzde 30'dan daha yüksek bir ücret zammının hâlihazırda yavaş ilerleyen dezenflasyon sürecini daha da uzatacağını ve 2027 yılında tek haneli enflasyon hedefine ulaşılmasını zorlaştıracağını öngörüyordu. Oranın düşük belirlenmesi ise "programa olan halk desteğini azaltacak" diyordu.

Dediği oldu: yüzde 30'un üzerine çıkmadı.

Asgari ücretli enflasyonun nedeni değil mağduru

Asgari ücret, bir işçinin bir ay boyunca tam zamanlı çalışması karşılığında alabileceği en düşük ücret miktarını ifade eder. İşçilerin asgari yaşam standartlarını korumalarını sağlamak, adil ücret dağılımını teşvik etmek ve çalışma koşullarını iyileştirmek amacıyla oluşturulmuş bir düzenlemedir. Asgari ücret, talebin yanı sıra büyük ölçüde maliyet kanalıyla enflasyonu etkilemektedir. Ayrıca, özel sektör ücret artışları için de referans niteliğindedir. Normalde asgari ücretin işçi ile ailesinin yeterli beslenme, sağlıklı konut, giyim, aydınlatma ve ısıtma, ulaşım, çağdaş düzeyde sağlık servisi, eğitim, kültür, dinlenme, eğlence ve benzeri temel gereksinimlerini geçireli fiyatlar üzerinden karşılamaya yetecek mik-

tarda olması gerekir. Ama bu hiçbir zaman olmadı.

Geleneksel ekonomik teoriler, ücret artışlarının fiyat artışlarını tetiklediğini söyler. Ama yeni görüşler bizde olduğu gibi genellikle yükselen fiyatların işçileri daha yüksek ücretler talep etmeye yönlendirdiğini belirterek, "fiyat-ücret spirali" kavramını öneriyorlar.

Ücret-fiyat spirali çalışanları enflasyonun nedeni olarak gösterip, ücret artışlarını basıklayacak ve işsizliği artıracak politikaları haklı gösterirken; fiyat-ücret spirali çalışanları enflasyonun mağduru olarak gösterir ve ücret artışları üzerinde sert kısıtlamalar yerine diğer önlemlerle enflasyonun aşağı çekilmesine öncelik verilmesini öngörür.

Asgari ücret, talebin yanı sıra büyük ölçüde maliyet kanalıyla enflasyonu etkilemektedir. Ayrıca, özel sektör ücret artışları için de referans niteliğindedir.

Bizim enflasyon hikâyesimizde de ücretler enflasyonun bir nedeni olmaktan çok sonucudur. Maaş ve ücretler enflasyon döngüsü başladıktan sonra sürecin bir unsuru haline gelmiştir. Uzun süre yataya yakın seyrederel ücretler enflasyonun artması ile birlikte gerileyince ücretlerin satın alma gücü zayıfladı. Yeni ücret artışı ihtiyacı doğdu. Yanlış olan enflasyonun bu kadar hızlı yükselmesine göz yumulmasıydı.

Kamu da fedakârlık yapmalı

An itibarıyla Erol beyin dediği gibi "Asgari ücrette enflasyona yenilmiş bir aritmetik var." Yanlış ekonomi politikalarının neden olduğu enflasyonun tekrar aşağı çekilmesinin maliyetine ücretli kesimden de fedakârlık istenmiştir. Yani çalışanlar dezenflasyon sürecinin başarısı için fedakârlık yapmak zorunda bırakılmıştır. Oysa devlet emlak vergisi, çevre temizlik vergisi, motorlu taşıtlar vergisi, damga vergisi, özel iletişim vergisi, trafik cezaları, v-raset ve intikal vergisi, ehliyet ve pasaport harçları, araç muayene ücretleri ile kabahatler kamununa tabi idari para cezaları ve yurt dışı çıkış harcı gibi gelirlerini yeniden değerlendirme oranı kadar artırıyor. Bu oran da yüzde 44'tü. Bunu yaparak gelirini geçmiş enflasyon kadar arttıran kamunun, harcamalarını reel olarak aşağı çekerek dezenflasyon sürecinde kendisinden beklenen rolü oynamasagerekir.

Asgari ücretlilerin fedakârlıklarının artmasından sonra ISO Başkanı **Erdal Bahçıvan** in dünkü Meclis toplantısında dediği gibi "Önümüzdeki dönemde maliye politikasının enflasyonla mücadelede desteğini arttırmasının yanı sıra, bizi bu sorundan kâhçı olarak kurtaracak yapısal tedbirlerin alınması bugün her zamankinden daha önemli" hale gelmiştir.

Enflasyondan yapısal reformlar kurtarır

Hamide HANGÜL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) 2024 yılının son meclis toplantısını üyele-
rin katılımıyla gerçekleştirdi. İSO bütçesinin de üyele-
rin oylarına sunulduğu toplantının açılışında konuşan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, enflasyona ilişkin, 2023 ortalarından itibaren girilen ağır tedavi sürecinin sonuçlarının alınmaya başladığını, ancak geçmiş dönemin travmalarını da tam olarak atlatılmadığı bir yılın geride kaldığını dile getirdi. Bahçivan, "Ne var ki, bu süreç beklenenden yavaş ilerliyor. Geçen sene bu zamanlarda Merkez Bankamız 2024 yıl-sonu için yüzde 36'yı hedeflerken, geldiğimiz noktada yılı yüzde 45 civarında kapatacağımız anlaşılıyor" dedi.

"Aceleci davranılmamalı"

Enflasyondan kalıcı olarak kurtulmanın yolunun yapısal reformlar olduğunu vurgulayan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Sanayiciler olarak, uygun finansman koşullarıyla iş yapmak elbette hepimizin arzusu. Ne var ki, ekonomimiz halen sancılı bir nekahet döneminden geçerken, hastalığın nüksetme ihtimalini küçümsemek büyük bir hata olacaktır. Enflasyonun kalıcı düştüğünden emin olmadan riskli ve aceleci adımlar atılmayacağı konusunda ekonomi yönetimine güveniyoruz. Enflasyonla mücadele ve finansal dengelenme sürecini sabır ve kararlılıkla devam ettirmemiz halinde, önümüzdeki yıl Türkiye'nin yabancı yatırımlar için çok daha cazip hale geleceğine ve güçlü bir dış

Personel giderlerine itiraz

İSO meclis toplantısında, 2025 bütçe oylamalarında personel giderlerinin 185 milyon TL'den 276 milyon TL'ye çıkarılması teklifine ilişkin oylamada artış oranının asgari ücret artış oranının üstünde yüzde 50 olarak görünmesine İSO Meclis Üyesi Mehmet Büyükekşi itiraz etti. **Asgari ücrette yüzde 30 artış uygulanmasına karar verildiğine işaret eden Büyükekşi, "Biz İSO olarak personel giderlerine yüzde 50 zam bütçelemişiz, onaylayalım ama uygulamada gözden geçirelim. Örnek olalım hem devlete karşı hem sanayicilere karşı ki herkes enflasyon hedefinin tutacağına inansın" ifadelerini kullandı.**

kaynak girişinin de sağlanabileceğine inanıyorum" değerlendirmesi yaptı. Asgari ücret konusunda da değinen Erdal Bahçivan, "Açıklanan asgari ücretin sanayimize, üretim hayatımıza ve çalışanlarımıza hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum" ifadelerini kullandı.

Zorlu bir yılın geride bıraktığını söyleyen Bahçivan, "ABD seçim sonuçları, Almanya ve Fransa'daki siyasi belirsizlikler, Orta Doğu'daki sarsıntılar, Aralık ayı Fed toplantısının verdiği sinyaller ve son haftalara damgasını vuran gelişmeler de gösteriyor ki hiç de kolay olmayacak yeni bir yıl bizleri bekliyor" diye konuştu.

'BÜYÜK BEDEL BİZE YÜKLENDİ'

DÜN, Türkiye'nin iki büyük sanayi odasında 2025 yılı ekonomisi masaya yatırıldı.

Bu kapsamda

İstanbul Sanayi Odası Başkanı

Erdal Bahçivan,

"Önümüzdeki dönemde maliye politikasının enflasyonla mücadeleye desteğini artırmasının yanı sıra, bizi bu sorundan kalıcı olarak kurtaracak yapısal tedbirlerin alınması bugün her zamankinden daha önemli" dedi. **Ankara Sanayi Odası** Başkanı **Seyit Ardıç** ise enflasyonun arzu edilen hızda düşmediğini, sanayinin iki çeyrek üst üste daralmasının da enflasyonla mücadelede büyük bedelin sanayi tarafından yüklenildiğini gösterdiğini vurguladı.

● **Ekonomi Servisi**

Seyit Ardıç

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Erdal Bahçivan: “Sanayici, sorunun kaynağı”

“ISO Meclis Toplantısında konuşan Bahçivan, Orta Vadeli Program'da ortaya konan hedeflerin tutarlı bir stratejiyi ortaya koyduğunu, ancak geleneksel sektörlerimizin dinamiklerini de gözden kaçırmamak gerektiğini söyledi. PMI verilerinin de gösterdiği gibi uygulamaların sektörlerde yarattığı etkinin farkındalığının artmasına ihtiyaç bulunduğu dikkat çeken Bahçivan: “Sanayi sektörü bu dönemde sorunun kaynağı kendisi olmadığı halde büyük bir bedel ödüyor. Üstelik dünyadaki ekonomik durum da, bize maalesef dış pazarlara açılım ile toparlanma imkanı vermiyor” dedi.”

Rekabet gücünü kaybeden sektörler “Başınızın çaresine bakın” deme lüksümüz olmadığını kaydeden Bahçivan, bazı sektörler pozitif ayrıcalık yapılması. Gerektiğini savundu

Bakan Kacır: “Dünyada uygulanan en etkin Ar-Ge teşvik sistemiyle ülkemizde adeta sıfırdan bir Ar-Ge ve inovasyon ekosistemi inşa ederek yüksek teknoloji ve katma değer üreten öncü Türkiye'nin temellerini attık. Önümüzdeki dönemde üç

büyük önceliğimiz bulunuyor: katma değerli üretim, yeşil ve dijital dönüşüm. Türk sanayinin bu 3 ana sac ayağı üzerinde yükselmesi, rekabetçiliğinin artması adına; yüksek teknoloji ve katma değerli üretimi sürdürülebilir ve sürekli kılarak, yeşil ve dijital dönüşümü gerçekleştirmek ajandamızın en üst sıralarında yer alıyor.”

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Meclisi'nin ekim ayı olağan toplantısı, “Sanayicilerimiz: Üretim, Rekabet Gücü-

müzün Artması ve Sanayinin Dönüşümü için Düşünce, Öneri, Projeleri” ana gündemiyle Odakule Fazıl Zoru Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır konuk olarak katıldı.

Dünyada uygulanan en etkin Ar-Ge teşvik sistemiyle ülkemizde adeta sıfırdan bir Ar-Ge ve inovasyon ekosistemi inşa ederek yüksek teknoloji ve

LONCA

Fatih Kacır ISO Meclis Toplantısına Katıldı

kendisi olmadığı halde, büyük bir bedel ödüyor"

katma değer üreten öncü Türkiye'nin temellerini attıklarını belirten Bakan Kacır, "Sayıları 104'ü bulan teknoparklarımızda bugün 11 bine yakın firmamız teknoloji geliştirme çalışmaları yürütüyor. Özel sektörümüz bünyesinde yer alan ve sayıları 1.600'den fazla Ar-Ge ve tasarım merkezinde çalışan mühendis ve teknisyenlerimiz yüksek katma değerli üretimin önünü açan çalışmalar yürütüyor."

Devletler tarihi açısından kısa bir sürede, 22 yılda teknoloji geliştirme ve üretimde önemli kazanımlar elde ettik. Şimdi tüm bu kazanımlardan ve başarılarından aldığımız güvenle, güçlü üretim altyapımızı daha da kuvvetlendirecek adımları atıyoruz. Önümüzdeki dönemde üç büyük önceliğimiz bulunuyor: katma değerli üretim, yeşil ve dijital dönüşüm. Türk sanayinin bu 3 ana sac ayağı üzerinde yükselmesi, rekabetçiliğinin artması adına; yüksek teknoloji ve katma değerli üretimi sürdürülebilir ve sürekli kılarak, yeşil ve dijital dönüşümü gerçekleştirmek ajandamızın en üst sıralarında yer alıyor" dedi.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Meclis toplantısında yaptığı konuşmasında, yaşanmakta olan enflasyonun geçmişten çok farklı olduğuna dikkat çekerek "2025-2027 Orta Vadeli Program'da ortaya konan hedefler tutarlı bir stratejiyi ortaya koydu. Ancak geleneksel sektörlerimizin dinamiklerini de gözden kaçırmamak gerekiyor. PMI verilerinin de gösterdiği gibi uygulamaların sektörlerde yarattığı etkinin farkındalığının artmasına ihtiyaç var" dedi.

Bahçivan konuşmasında sanayicilerin bugün hem küresel koşullardan hem de ülkemizdeki sorunlardan kaynaklanan eş zamanlı bir stres yaşadığını ve bu stresin artık birkaç sektörle de sınırlı olmadığına dikkat çekti. Çok

uzun değil bundan 3 yıl önce pandemi döneminde ülkemiz sanayinin nasıl başarı hikâyesi yazdığını, tüm zorlu koşullara rağmen üretimini aksatmadan nasıl bir fedakârlık gösterdiğini unutmamak gerektiğini hatırlatan Bahçivan "Ancak sanayi sektörü bu dönemde sorunun kaynağı kendisi olmadığı halde büyük bir bedel ödüyor. Üstelik dünyadaki ekonomik durum da, bize maalesef dış pazarlara açılım ile toparlanma imkânı vermiyor" diye konuştu.

Yaşanan süreçte rekabet gücünü her geçen gün biraz daha kaybeden bazı sektörlerimize pozitif ayrımcılık yapılmasında yarar olduğunu vurgulayan Bahçivan "Sektörlere "Ne yapalım, kendi yağınızda kavrulun, kendi başınızın çaresine bakın" diyebilecek bir lüksümüz yoktur" diyerek şunları söyledi: "Başarı için başta kamu kesimi olmak üzere özel sektör, sivil toplum, ekonominin tüm alanlarında gerekli özverinin yapılmasının elzem olduğunu düşünüyoruz"

Vizyoner çalışmalar heyecan uyandırıyor

Bahçivan "Ekonomimizin yapısal

sorunlardan kalıcı bir şekilde alınarak rekabet gücünü artırabilmesi için en temel ihtiyacımız, üretim hayatımızın yüksek katma değer, ileri teknoloji ve sürdürülebilirlik hedefleri doğrultusunda köklü bir dönüşümden geçmesidir. Bakanlığımızın şu anda hakikaten uzun yıllardan beri arzu ettiğimiz, hayal ettiğimiz vizyoner çalışmalarının böylesi bir ekonomik iklim altında yeteri kadar heyecan uyandırmamasını da bir şanssızlık olarak görüyoruz" dedi.

"Çalışanlarımızın alacakları net ücretleri artırabilmemiz için gelir vergisi basamakları ve oranlarıyla, prime esas ücret tavanının yeniden düzenlenmesi gerekiyor" diyen Bahçivan Çalışanların şu anda giderek artan boyutta, hayatlarındaki en önemli engellerden bir tanesinin vergi dilimleri olduğunu gördüklerini vurgulayarak "Yeni yıla girerken ve 2025 yılı ücretleri henüz belirlenmemişken, çalışanlarımız bakımından adil bir gelir dengesi yaratacak bu adımın atılmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz" dedi.

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Bahçivan: “İSO Akademi, sanayi ve üretim hayatımızın geleceğine nitelikli bir katkı sunacak”

“Fuzul Holding'in yenilikçi şirketi Fuzul Ventures, gerçekleştirdiği stratejik yatırımlarla dikkat çekiyor. Son olarak, 5 milyon dolar değerlemeye sahip web siteleri ve sunucular için geliştirilmiş izleme platformu MonSpark'a yatırım yaptı.”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, “Nitelikli insan kaynağına katkı sağlamak için kurduğumuz İSO Akademi’de 2019 yılından bugüne kadar yaklaşık 200 bin katılımcıya ulaştık, yüzde 90’ın üzerinde memnuniyet sağladık. Veriler, İSO Akademi’nin başan hikâyesini ortaya koyuyor” dedi.

Bahçivan: “Yeni nesil sürekli eğitim vizyonuna sahip İSO Akademi’de sanayicimizin ihtiyaç duyduğu bilgiye her an erişim sağlayacağı online eğitim platformunu hayata geçiriyoruz.”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından Türkiye’nin nitelikli insan kaynağına katkı sağlamak, katılımcıların uluslararası standartlarda bilgi ve beceri kazanarak şirketlerin rekabet gücünü ve marka değerini artırmaya destek olmak amacıyla kurulan İSO Akademi, yenilenen kimliği ile yeni eğitim programını düzenlediği basın lansmanında tanıttı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**’ın evsahipliğinde düzenlenen lansmana, New York Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Selçuk Şirin de konuk konuşmacı olarak katıldı. İSO Akademi’nin yeni logo ve kurumsal kimliğinin de ilk kez sergilendiği lansmanda, bir panel de düzenlenerek Geleceğin Eğitim Stratejileri ele alındı.

Açılış konuşmasında İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, yıllardır her platformda “Sanayi ve üretim toplumu olmanın en temel yolu nitelikli eğitimidir” tes-

İSO AKADEMİ
Yeni Nesil Sürekli Eğitim

pitini dile getirdiklerini ve mesleki eğitimden üniversite-sanayi iş birliğine kadar birçok alanda çeşitli eğitim projelerini hayata geçirdiklerini vurgulayarak “Teknoloji ve yüksek katma değerli üretimde en temel faktör, bilgi ve becerilerini üretime yansıtabilen nitelikli insandır. Sadece sanayi dünyamızı değil, yaşam boyu eğitim anlayışıyla her kesimi kucaklamak için kurguladığımız İSO Akademi de birçok boyutta eğitim hayatımıza nitelikli bir katkı sunuyor” dedi.

Ezber yerine güncel takip ediyor

İSO Akademi ile ülkemizin sanayi ve üretim hayatının geleceğine nitelikli bir katkı sunacaklarını söyleyen Bahçivan “Günümüzün dinamik ihtiyaçlarına çok daha etkin çözüm ürettiğimiz İSO Akademi’yi “Yeni Nesil Sürekli Eğitim” vizyonuyla, sanayimizi, iş dünyamızı, mevcut çalışanlarımızı ve gençlerimizi geleceğe hazırlayacak, yaratıcı çözümler, iş birlikleri ve sürekli gelişimle Türkiye’ye geleceğe taşıyacak bir öğrenme ekosistemi olarak inşa ediyoruz” dedi. OECD verilerine göre gelişmiş ülkelerde hayat boyu öğrenme programlarının iş gücü verimliliğini artırmada kilit rol oynadığını belirten Bahçivan, “İSO Akademi vasıtasıyla, hayat boyu öğrenme anlayışıyla,

çalışanlarımızın mevcut niteliklerinin geliştirilmesine ve geleceğe dönük yeni yetkinliklerle donatılmasına destek olacağız” diyerek İSO Akademi’ye yönelik şu bilgileri paylaştı:

Online eğitim başlayacak

“İSO Akademi’de ezbere dayalı bir sistem yerine kendini sürekli yenileyen ve güncel takip eden bir yapı oluşturduk. Eğitimlerimizi yalnızca teknik becerileri geliştirmekle sınırlandırmıyoruz, kültürel farkındalığı, sosyal iletişimi ve yaratıcı düşüncüyü de içine alan bütüncül bir anlayışı benimsiyoruz. İSO Akademi, kurulduğu 2019 yılından bugüne kadar sunduğu Mini MBA, ihtiyaca dayalı sertifika ve uzmanlık programlarından oluşan 1.000’e yakın eğitimle, 200 bine yakın katılımcıya ulaştı. Yaklaşık 360’ın üzerinde eğitimle verilen bu eğitimlerden yüzde 90’ın üzerinde memnuniyet sağlandı. Veriler, İSO Akademi’nin başarı hikâyesini ortaya koyuyor. İSO Akademi’nin 7/24 erişilebilecek yeni eğitim yönetim sistemiyle birlikte, dijital çağın hızına ayak uydurarak, sanayicimizin ihtiyaç duyduğu bilgiye her an erişimini sağlayacak online eğitim platformumuzu da hayata geçiriyoruz.”

Bahçivan, “Bu yıl endüstriyel robot sayısının dünya genelinde 4,3 milyona, birbirine bağlı cihaz sayısının ise 2030’a kadar 39 milyara ulaşması beklenmekte. Bu veriler, bu teknolojilerle ilgili becerilere sahip iş gücü gerekliliğini de kaçınılmaz kılıyor. İSO Stratejik Dönüşüm Merkezi- mizin ilk bulguları da en fazla çalışma yapmamız gereken alanın insan ve iş gücü olduğunu gösteriyor” dedi.

AVRUPA ÜLKELERİNDE KASIM AYI İMALAT RAKAMLARI

Zafer ÖZCİVAN

zozcivan@hotmail.com

İspanya'da imalat büyümesi, sel felaketinin yeni siparişleri etkilemesi nedeniyle Kasım ayında daha yavaş bir oranda arttı. Türkiye'de imalat talebi artarken, Almanya ve Fransa'da rakamlar mevsimsel etkiyi yansıtmadı.

Hamburg Ticaret Bankası'nı (HCOB) imalat Satın Alma Yöneticileri Endeksine (PMI) göre İspanya'nın imalat rakamları Kasım ayında hafif bir düşüş göstererek Ekim ayındaki 54,5 seviyesinden 53,1 seviyesine geriledi. Bu rakam analistlerin 53,5 olan tahminlerinin altında kaldı.

S&P Global'in bildirdiğine göre, üretim ve yeni siparişler, kısmen Ekim ayının sonundan itibaren İspanya'nın bazı bölgelerinde yaygın kesintilere neden olan Valencia'nın doğu bölgesindeki şiddetli sel nedeniyle düşük kaydedildi.

Büyüme daha yavaş olsa da İspanya'nın üst üste 10. ay imalat büyümesi kaydederek Avrupa'daki genel eğilimi tersine çevirdi.

Yeni ihracat siparişleri Eylül 2021'den bu yana en yüksek oranda artarken, uluslararası satışlar da yükseldi.

Satın alma ve istihdam faaliyetleri de daha yavaş bir oranda olsa da arttı. Bununla birlikte, enflasyonist baskılar kontrol altına alınmış gibi görünürken, İspanya'nın görünümüne duyulan güven bu yılın Mayıs

ayından bu yana en yüksek seviyeye çıktı.

Türkiye'de imalat talebi toparlanma sinyalleri veriyor **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI (Satın alma Yöneticileri Endeksleri) Kasım ayı verisi de geçtiğimiz günlerde açıklandı. Ekim ayındaki oran yüzde 45,8'den 48,3'e yükseldi. Bu, Türkiye'nin 50'nin altında bir PMI ile yansıtıldığı üzere ekonomik daralma yaşadığı üst üste sekizinci ay oldu.

Bununla birlikte, büyümedeki azalma Mayıs ayından bu yana en düşük seviyede gerçekleşti ve talebin yavaş yavaş toparlanmaya başladığına işaret edebilir.

TÜİK: Ekim ayı enflasyonu yıllık bazda yüzde 48,58 arttı

Benzer şekilde hem yeni ihracat işlerindeki hem de yeni siparişlerdeki düşüş de yavaşladı. Kasım ayındaki üretim düşüşü de Nisan ayından bu yana görülen en küçük düşüş oldu.

İş yaratma Temmuz 2023'ten bu yana en hızlı şekilde artarken, istihdam da artış gösterdi. Ancak şirketler yine de yeni iş almakta zorluklar yaşıyor.

Fransa'da imalat Ocak ayından bu yana en sert düşüşü kaydetti. Fransa'nın Kasım ayı HCOB imalat PMI nihai değeri Ekim ayındaki 44,5'ten 43,1'e geriledi. Bu aynı zamanda 43,2 olan piyasa beklentilerinin de altında kaldı.

Kasım ayı rakamı Ocak ayından bu yana kaydedilen en keskin

düşüş olurken, aynı zamanda ekonomik daralmanın üst üste 22. ayı oldu.

Yeni siparişlerin Mayıs 2020'den bu yana en hızlı düşüşünü kaydetmesinin başlıca nedeni, uluslararası talebin azalmasının yanı sıra iç talebin de zayıflaması oldu. Özellikle Almanya ve ABD'den gelen talepte yavaşlama görüldü. Sonuç olarak, şirketler nakit akış seviyelerini korumaya daha fazla odaklandıkları için stok seviyeleri ve satın alma faaliyetleri de düştü. İnşaat, otomotiv ve kozmetik çıktıları özellikle zayıflarken, istihdamda da düşüş devam etti.

Alman imalat faaliyeti sabit kaldı

Almanya'nın HCOB imalat PMI Kasım ayı nihai değeri yüzde 43,0 ile Ekim ayı ile aynı seviyede gerçekleşti. Analist beklentisi olan 43,2'nin biraz altında kalan bu değer, imalat sektörünün hala daralmakta olduğunu ortaya koydu.

Yeni siparişler ve üretim Kasım ayında Ekim ayına kıyasla daha yavaş bir oranda olsa da düşmeye devam etti. Ancak istihdam, stoklar ve satın alma faaliyetleri daha hızlı bir oranda düştü.

Rekabetçi baskılar ve talep de zayıf kalmaya devam ederek çıktı fiyatlarının yanı sıra girdi maliyetlerinde de daha fazla düşüşe neden oldu. Buna rağmen, ekonomik ve siyasi belirsizlik güveni etkilemeye devam etse de iş dünyasının beklentileri üst üste ikinci ay yükseldi.

(Yukarıdaki yazı Euronews sitesinden alınmıştır.)

BİZDEN HABERLER

LONCA

SANAYİ ODASI BAŞKANLARI'NDAN ORTAK AÇIKLAMA

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun ev sahipliğinde bir araya gelen Sanayi Odası Başkanları, sanayicilerin sorunlarını, üyelerin taleplerini, bölgedeki ve dünyadaki gelişmeleri istişare etti

Toplantıya; **TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu**, Konya Sanayi Odası Başkanı Mustafa Büyükeçen, Eskişehir Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Celalettin Kesikbaş, **Ankara Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı ve **TOBB Yönetim Kurulu Üyesi** Seyit Ardic, Adana Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve **TOBB Yönetim Kurulu Üyesi** Zeki Kıvanç, Gaziantep Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, **İstanbul Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Kocaeli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, Denizli Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Selim Kasapoğlu, Kayseri Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve **TOBB Yönetim Kurulu Üyesi** Mehmet Büyüksimitçi, Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve **TOBB Yönetim Kurulu Üyesi** İbrahim Buray katıldı. Toplantı sonrasında yapılan ortak açıklamanın metni şöyle:

"Sanayicilerimizin sorunlarını, üyelerimizin taleplerini, bölgemizdeki ve dünyadaki gelişmeleri istişare etmek üzere Sanayi Odası Başkanları ile gerçekleştirilen toplantımıza ilişkin basın açıklaması.

1. UYGULANAN MAKRO EKONOMİK PROGRAMI DESTEKLİYORUZ

Artan küresel ve bölgesel risklerle birlikte ekonomimiz oldukça zorlu bir süreçten geçiyor. Para politikalarında ve finansal istikrar anlamında atılan adımları destekliyoruz, enflasyonla mücadelede bir an önce kalıcı sonuç almayı umuyoruz. Çünkü fiyat

istikrarı olmadığında, rekabet gücümüzün nasıl düştüğünü, maliyetleri nasıl yönetemediğimizi, bütçemizi nasıl yapamadığımızı hepimiz gördük. Herkesin elini taşın altına koyması gereken bir dönemden geçtiğimize inanıyoruz.

2. ÜRETİM KAPASİTEMİZİ VE İSTİHDAMI KORUMALIYIZ

Bu zorlu süreçte, onlarca yılın emeği ve milyarlarca liralık yatırımla hayata geçirilen üretim kapasitemizin ve istihdamın korunması büyük önem arz etmektedir. Bunun için de öncelikle ticari krediler üzerinde uygulanan büyüme sınırının kaldırılması ve böylelikle reel sektörde finansmana erişimin kolaylaştırılması gerekmektedir. Özellikle son 3-4 aydır yerinde sayan KOBİ kredilerinin en az enflasyon oranında artmasına yönelik politikalar geliştirilmelidir. Ayrıca, istihdamda yaşanan sıkıntıların çözümü için ücretler üzerindeki vergi ve prim yüklerinin OECD ortalamalarına çekilmesi, mesleki eğitim ile gençlerimizin istihdama yönlendirilmesi, mesleki eğitimde kamu-özel sektör işbirliğinin geliştirilmesi ve istihdamı zorlaştıran mevzuat katılıklarının giderilmesi gerekmektedir. Öte yandan, küresel ekonomide gözlenen ticaret savaşlarına yönelik tedbirlerin alınması ve şirketlerimizin yurtdışı kaynaklı haksız rekabete karşı daha etkin korunması önem arz etmektedir.

3. ŞİRKETLERİMİZİ BU SÜREÇTE YIPRATMAMALIYIZ

Özel sektör, Türkiye'nin büyümesi için yatırıma, istihdama, ihracata devam ederken, bazı basın yayın organlarında ve sos-

yal medya hesaplarında şirketlere yönelik haksız ithamlar yapıldığı görülmektedir. Söz konusu şirketler kayıt dışına kaymadan, vergi mevzuatının hükümlerine uygun şekilde faaliyet göstermektedirler. Bu şirketlerin birçoğunda Yeminli Mali Müşavir ve Bağımsız Denetçi denetimleri de yapılmaktadır. Buna karşılık basında, vergi ve teşvik mevzuatını bilmeden, şirketlerin her birinin özel durumlarını ve tâbi oldukları düzenlemeleri, indirim ve istisnaları dikkate almadan yayımlanan haberler, kamuoyunu yanıltmakta ve sanayi işletmelerinin itibarlarını zedelemektedir. Ülkemize yatırım yapan, binlerce istihdam sağlayan, doğrudan ve dolaylı milyarlarca lira vergi ödeyen, ihracatla ülkemize düzenli döviz geliri sağlayan, Ar-Ge yatırımlarıyla katma değer yaratan şirketlerimize yönelik yapılan bu haksız yorumların art niyetli olduğunu değerlendiriyoruz.

4. VERGİ ADALETİ VE KAYIT DIŞILIKLA MÜCADELE ÖNCELİK OLMALI

Şirketlerin sadece vergi levhalarındaki rakamlara bakarak o şirketin ödemesi gereken vergiden daha az vergi ödediğini iddia etmek ve yorum yapmak hakkaniyetli bir yöntem değildir. Kamuoyunun doğru bilgilendirilmesi ve vergi adaletinin sağlanması için gerekli tüm adımların atılmasını destekliyoruz. Vergi politikalarında önceliğin kayıt dışılıkla ve kayıt dışılığın yol açtığı haksız rekabetle mücadele olması gerektiğini düşünüyoruz. Bu bağlamda, vergi sisteminin daha şeffaf ve adil bir yapıya kavuşmasını bekliyoruz."